

του **Γιώργου Βασσάλου**

Ψηφίζω την ANΤΑΡΣΥΑ από τις πρώτες εκλογές στις οποίες κατέβηκε το 2009 και είμαι μέλος της από το 2012 χωρίς να ανήκω σε κάποια από τις οργανώσεις που την αποτελούν. Από την αρχή την είδα ως τη βασική δύναμη που μπορεί να παίξει το ρόλο καταλύτη για τη συγκρότηση ενός πλατιού ριζοσπαστικού μετώπου το οποίο θα υλοποιήσει το μεταβατικό πρόγραμμα που αποτελεί τη μόνη διέξοδο για τον ελληνικό λαό και ταυτόχρονα ως τη δύναμη επαναστατική πτέρυγα αυτού του μετώπου που θα διεκδικούσε την ηγεμονία μέσα σε αυτό και θα έσπρωχνε τη λαϊκή συνείδηση προς την έξοδο από τον καπιταλισμό και τη σοσιαλιστική επανάσταση με βάση τις εμπειρίες που ο ίδιος ο λαός αποκτά στην πάλη για την εφαρμογή του παραπάνω προγράμματος. [1]

Οι αποφάσεις των συνδιασκέψεων της ANΤΑΡΣΥΑ περιείχαν αυτή την κατεύθυνση. Με τον καιρό όμως διαπίστωσα ότι η μετουσίωσή της στην πράξη ήταν εξαιρετικά αργή και στις κρίσιμες καμπές υπήρχαν δισταγμοί. Χαρακτηριστική περίπτωση η μη συγκρότηση εκλογικής συνεργασίας με το Σχέδιο Β' πριν τις ευρω-εκλογές του 2014, ενώ εκείνο είχε δεχτεί αυτούσιο το πλαίσιο μας κι ενώ τον Ιούνιο του 2013 μετά από καίρια παρέμβαση του συντρόφου Γιώργου Ρούση, η Β' Συνδιάσκεψη είχε αποφασίσει ότι «προχωρούμε άμεσα στη μετωπική πολιτική συμπόρευση». [2] Η εκτέλεση αυτής της απόφασης άργησε ενάμιση χρόνο, και τελικά έγινε με το χωρίς συνέχεια κοινό κατέβασμα ANΤΑΡΣΥΑ-MAPΣ το Γενάρη του 2015.

Όσο αφορά το ΣΥΡΙΖΑ, ποτέ δεν πίστεψα ότι «η ηγεσία του τεχνοκράτη Δραγασάκη θα πειθόταν να στρίψει το τιμόνι αριστερά και να δώσει προτεραιότητα στα συμφέροντα του λαού παρά στο Ευρώ. Απλά ότι θα ανοιγόταν ρήγμα μέσα στο ΣΥΡΙΖΑ, και θα ανοιγόταν χώρος για το μεταβατικό πρόγραμμα προς το σοσιαλισμό και το μέτωπο που πραγματικά χρειαζόμαστε αυτή τη στιγμή.» [3] Όταν, όμως, έγινε καθαρό ότι το ρήγμα στο ΣΥΡΙΖΑ έστω και αργά γινόταν κι ο χώρος για το μέτωπο και μεταβατικό πρόγραμμα επιτέλους ανοιγόταν, η ANΤΑΡΣΥΑ επέδειξε ανεπίτρεπτη έλλειψη ετοιμότητας και αποφασιστικότητας. Στις αρχές Αυγούστου, τα όργανά της δε συνεδρίασαν καν για να επεξεργαστούν μια λειτουργική πρόταση συνεργασίας στις δυνάμεις που φαινόταν ήδη ξεκάθαρα ότι θα σπάσουν από το ΣΥΡΙΖΑ. Μόνο μια τέτοια κίνηση, την κατάλληλη στιγμή θα προσέδιδε στην ANΤΑΡΣΥΑ το πνεύμα της πολιτικής πρωτοβουλίας που αρμόζει σε μια επαναστατική δύναμη.

Η πρότασή της έγινε αργά (21/8) και δεν ήταν λειτουργική αφού δεν ήταν ξεκάθαρο και συμφωνημένο στο εσωτερικό της αν τα σημεία που την αποτελούσαν - όπως πχ. η απόρριψη του καπιταλιστικού μονοδρόμου και η αποδέσμευση από την ΕΕ ως άμεσος στόχος - είναι πρόταση για συζήτηση ή απaráβατες προϋποθέσεις για μια συνεργασία. Δεν ήταν επίσης συνεννοημένο στο εσωτερικό της ποιες ήταν οι κόκκινες γραμμές της. Κοινώς, δεν υπήρχε κοινή διαπραγματευτική τακτική και άρα όχι σοβαρή προετοιμασία από μέρους της ANΤΑΡΣΥΑ για μια πολιτική προσέγγιση.

Από τη συμβολή μου στη 2η συνδιάσκεψη, αλλά και σε κοινές παρεμβάσεις με άλλους συντρόφους στην ANΤΑΡΣΥΑ[4] έχω καταθέσει τη γνώμη ότι η συμφωνία στην αποδέσμευση από την ΕΕ δε μπορεί να μπαίνει ως όρος για την απαραίτητη συνεργασία μας με ρεφορμιστικές δυνάμεις. Θεωρούσα πάντα ότι «οι τοποθετήσεις μας και η τακτική μας σε σχέση με το ζήτημα της ΕΕ πρέπει να καθορίζονται με γνώμονα το πώς επιδρούμε στο επίπεδο συνειδητότητας των εργαζομένων και του λαού. Πώς από τη συμφωνία στην κατάργηση των μνημονίων φτάνουμε στο να σπάσουμε το φόβο για την έξοδο από το Ευρώ και τη ρήξη με την ΕΕ». Η μη συμφωνία της ΛΑΕ στην άμεση αποδέσμευση από την ΕΕ αναδεικνύεται ως το

βασικό σημείο προγραμματικής ασυμβατότητας ανάμεσα σε αυτήν και την ΑΝΤΑΡΣΥΑ. Αδικούμε τους εαυτούς μας όταν το λέμε αυτό, α) όταν το πρόγραμμα της ΛΑΕ βάζει τη σύγκρουση με τα όργανα της ΕΕ ως «απαραίτητη προϋπόθεση για την εφαρμογή ενός ριζοσπαστικού προγράμματος» και μιλά και για δημοψήφισμα για την ΕΕ[5] και β) όταν δεν έγινε καμία σοβαρή προσπάθεια διαπραγμάτευσης της τελικής διατύπωσης για την ΕΕ (αντίθετα το ΝΑΡ χαρακτήρισε το πρόγραμμα της ΛΑΕ συλλήβδην ως «κεϋνσιανό» και πρόγραμμα αυταπατών πριν καν γίνει η δεύτερη συνάντηση) [6].

Πολλή κριτική, όχι αναγκαστικά άδικη, έγινε στην ΑΡΑΝ και την ΑΡΑΣ για το ότι συζητήσαν και κατέληξαν ξεχωριστά την κάθοδο τους με τη ΛΑΕ. Είναι όμως χειρότερο, οι βασικές δυνάμεις που αποτελούν την πλειοψηφία στο ΚΣΕ της ΑΝΤΑΡΣΥΑ (το ΝΑΡ και το ΣΕΚ) να παριστάνουν ότι συζητάνε το ενδεχόμενο συνεργασίας ενώ στην πραγματικότητα το είχαν εξ αρχής απορρίψει και στην πράξη το σαμποτάραν με αντιδεοντολογικούς τρόπους, όπως η δημοσίευση και κριτική εκτενών κομματιών του προγράμματος της ΛΑΕ πριν αυτό δημοσιευτεί επίσημα κι ενώ οι συζητήσεις μεταξύ των δύο φορέων συνεχίζονταν.[7] Όλα τα τεκμήρια είναι δημόσια,[8] για το ότι οι δυνάμεις της «πλειοψηφίας» της ΑΝΤΑΡΣΥΑ πολέμησαν από την αρχή και συνειδητά το ενδεχόμενο της συνεργασίας ανεξάρτητα από τους όρους της. Αν το συνειδητοποιήσουμε αυτό και δεδομένου ότι ανάλογα σαμποτάζ είχαν γίνει και στις συζητήσεις με το Σχέδιο Β' το 2014, τότε καταλαβαίνουμε καλύτερα γιατί οι δυνάμεις που πάντα υπερθεμάτιζαν στην ανάγκη συγκρότησης ευρύτερου μετώπου επέλεξαν να προχωρήσουν μόνες τους στη συνεργασία.

Η ηγεσία του πρώην Αριστερού Ρεύματος του Συνασπισμού έχει φυσικά κι αυτή τεράστιες ευθύνες κυρίως για τον τρόπο που επέλεξε να συγκροτήσει τη Λαϊκή Ενότητα: υπό τον απόλυτο έλεγχο του Αριστερού Ρεύματος (ούτε καν της Πλατφόρμας), με καμία δημόσια και δημοκρατική διαδικασία και με ερωτήματα όπως ποιο είναι το κόμμα του Ρεύματος, πώς διαχωρίζεται από το «μέτωπο» Λαϊκή Ενότητα, ποιες είναι οι υπόλοιπες συνιστώσες του, με βάση ποιες αρχές συγκροτήθηκαν τα όργανά του, ποιοι συμμετέχουν σε αυτά κλπ. να παραμένουν ακόμα και τώρα, χωρίς σαφή απάντηση. Εξαιρετικά αποσυσπειρωτικές είναι επίσης τοποθετήσεις στελεχών στα ΜΜΕ που αντιβαίνουν στην ίδια την προγραμματική διακήρυξη της ΛΑΕ. Στο κείμενο αυτό όμως αναπτύσσω τους λόγους που φεύγω από την ΑΝΤΑΡΣΥΑ και όχι τους λόγους για τους οποίους δεν με πείθει η ΛΑΕ.

Μετά την αποχώρηση των ΑΡΑΝ - ΑΡΑΣ στην ΑΝΤΑΡΣΥΑ κυριαρχεί απόλυτα μια ανοιχτά αριστερίστικη γραμμή. Αυτή εκφράζεται από τις πρόσφατες αποφάσεις του ΝΑΡ που υποστηρίζουν ότι οι απαραίτητες «οριοθετήσεις» για οποιαδήποτε συνεργασία είναι ο αντικαπιταλιστικός προσανατολισμός και η «άρνηση της διαχείρισης και του κυβερνητισμού»[9] (= άρνηση οποιασδήποτε συμμετοχής σε κυβέρνηση πριν την ανατροπή του καπιταλισμού που δυστυχώς περιλαμβάνεται στις θέσεις της ΑΝΤΑΡΣΥΑ [Θέση 47]). Ανάλογες είναι οι τοποθετήσεις του ΣΕΚ επ'αυτού.

Κυριαρχεί δηλαδή η άρνηση κεντρικής πολιτικής συνεργασίας με ρεφορμιστές ανεξαρτήτως συνθηκών. Η γραμμή αυτή επιβεβαιώνεται κι από την εκλογική συνεργασία της ΑΝΤΑΡΣΥΑ τελικά με το ΕΕΚ. Στην κοινή τους ανακοίνωση αναφέρεται ως στόχος της συνεργασίας η «ανατροπή και ρήξη με την αστική εξουσία και το κράτος της» και δεν υπάρχει καμία αναφορά στο μεταβατικό πρόγραμμα. [10]

Η ΑΝΤΑΡΣΥΑ λοιπόν απομακρύνεται από την ιδέα της εισβολής στο πολιτικό προσκήνιο με τη συγκρότηση συμμαχιών γύρω από τα επίδικα στα οποία συμπυκνώνεται η ταξική πάλη και γύρω από τα προβλήματα που θέτει η κοινωνία, τα οποία - όπως θα έλεγαν οι κλασικοί - είναι και αυτά που μπορεί να λύσει (χρέος, νόμισμα, εθνικοποιήσεις, αντιστροφή αναδιανομή) και προσανατολίζεται σε «μέτωπα» ιδεολογικής καθαρότητας μη κατανοώντας ότι η αστική εξουσία δε θα απειληθεί επειδή τρεις-τέσσερις γκρούπες το βαλαν στο χαρτί αλλά μόνο όταν ο λαός καταφέρει να ανατρέψει μία - μία τις στρατηγικές επιλογές της.

Ένα συλλογικό κείμενο που είχα την τιμή να διαμορφώσω μαζί με 21 συντρόφους και το οποίο υπέγραψαν 83 συνολικά σύντροφοι το Νοέμβριο του 2014 αντιλαμβάνονταν την ΑΝΤΑΡΣΥΑ ως «ένα πολιτικό όχημα

επαναστατικό, που αγωνίζεται για να συγκροτηθεί ένα ευρύτερο κοινωνικό και πολιτικό μέτωπο ρήξης, και φιλοδοξεί να ηγεμονεύσει σ' αυτό κατευθύνοντάς το προς την ανατροπή του καπιταλισμού και το σοσιαλισμό. (...) Όταν λοιπόν μιλάμε για την πολιτική συμμαχία (...) μιλάμε για εκείνο που είναι εφικτό σήμερα, το οποίο όμως θ' ανοίξει το δρόμο και στο αναγκαίο: ένα μέτωπο ανατρεπτικών πολιτικών δυνάμεων, αγωνιστριών και αγωνιστών, που θα συσπειρώνονται γύρω από τα βασικά σημεία και την αντικαπιταλιστική κατεύθυνση του μεταβατικού προγράμματος δίνοντας προτεραιότητα στη ρήξη με τις στρατηγικές επιλογές του κεφαλαίου» [11]

Ένα κείμενο που είχα γράψει μαζί με τους συντρόφους Γεροτζιάφα, Δαμέλο και Μαρκέτο τον Ιούνιο του 2014 έλεγε ότι το ευρύτερο μέτωπο είναι μονόδρομος «αν δεν θέλουμε να καθιερωθούμε ως μία αγωνιστική μεν αλλά μάλλον κινηματίστικη και περιορισμένων αξιώσεων δύναμη που δεν αποτελεί πραγματική επιλογή για τα κεντρικά πολιτικά ζητήματα και άρα προσελκύει μοναχά ψήφους «σμπάθειας»».

Είναι πλέον ξεκάθαρο ότι η ΑΝΤΑΡΣΥΑ ακολουθεί τον ακριβώς αντίθετο δρόμο από αυτόν που υποδείκνυαν οι παραπάνω παραινήσεις. Στα βασικά ζητήματα της συγκυρίας έχει επιλέξει το δρόμο της «καθαρότητας» και της απομόνωσης και ο συσχετισμός δυνάμεων στο εσωτερικό της καθιστά αδύνατη την ανατροπή αυτής της πορείας. Ενδεικτικό είναι ότι οι διορθωτικές προτάσεις μέσα στα όργανά της των ανένταχτων συντρόφων που προσπαθούν ακόμα για το αναγκαίο μέτωπο συναντούν τώρα την απλή απόρριψη ενώ πριν εισακούγονταν σε ένα βαθμό. Αυτό που οι πενήντα σύντροφοι από την ΑΡΑΝ που επέλεξαν να μείνουν στην ΑΝΤΑΡΣΥΑ περιγράφουν στο κείμενό τους ως κίνδυνο, δηλαδή το «να απολέσει [η ΑΝΤΑΡΣΥΑ] τον αρχικό λόγο δημιουργίας και ύπαρξής της, καθώς οι λογικές πολιτικού απομονωτισμού υλοποιούνται από άλλους μαζικότερους και ιστορικότερους πολιτικούς χώρους, όπως το ΚΚΕ» είναι ήδη πραγματικότητα. Η «άρνηση (...) της μετωπικής συνεργασίας με ευρύτερες αριστερές και λαϊκές δυνάμεις» [12] έχει ήδη γίνει πάγια πρακτική. Το δις εξαμαρτείν είναι αρκετό, δε χρειαζόμαστε τρίτη επαλήθευση. Το να χειριστούμε την υπόθεση της μετωπικής συμπόρευσης δυο φορές, σε δύο κρίσιμες στιγμές, εντελώς λανθασμένα ανεξάρτητα από το τι έκανε η άλλη πλευρά σημαίνει ότι αντικειμενικά μπαίνει «ταφόπλακα» στο χαρακτήρα της ΑΝΤΑΡΣΥΑ ως εγχείρημα - καταλύτη για ευρύτερο μέτωπο. Η νέα «πούρα» ΑΝΤΑΡΣΥΑ δεν με εκφράζει και δε θα μπορέσει να με εκφράσει πια. Γι' αυτό και αποχωρώ.

Η ΑΝΤΑΡΣΥΑ έπαιξε θετικότατο ρόλο στο συντονισμό δυνάμεων και αγωνιστών σε όλη τη μέχρι τώρα μνημονιακή περίοδο. Οι δυνάμεις της στο κίνημα είχαν την πιο προωθητική στάση κι έδωσαν τις μάχες με συγκινητική αυταπάρνηση. Ίσως οι περισσότεροι από αυτούς τους αγωνιστές και αγωνίστριες να μένουν στην ΑΝΤΑΡΣΥΑ. Ίσως επίσης η συναισθηματική ταύτιση που νιώθω με όσα σημαίνει για τον σ. Κώστα Φουρίκο η ΑΝΤΑΡΣΥΑ να είναι απόλυτη. [13] Αυτά όμως δεν αλλάζουν το γεγονός ότι ο πολιτικός δρόμος που επιλέχθηκε με τρόπο οριστικό στην κρίσιμη τωρινή καμπή είναι αδιέξοδος και απαγορεύει στην ΑΝΤΑΡΣΥΑ να παίξει στην Αριστερά και το Κίνημα το ρόλο στον οποίο εγώ και τόσοι άλλοι πιστέψαμε όταν ενταχθήκαμε σε αυτήν και τον οποίο ακόμα πιστεύω ότι θα μπορούσε να είχε παίξει.

Η συνεργασία που έτυχε να έχω με όλους τους συντρόφους της ΑΝΤΑΡΣΥΑ εκτός ελαχίστων εξαιρέσεων ήταν πηγή έμπνευσης αλλά θα ήθελα να ξεχωρίσω την εμπειρία της ομάδας «ΑΝΤΑΡΣΥΑ της Ελπίδας» που έδωσε με απίστευτη επιμονή τη μάχη για το μετωπικό προσανατολισμό αλλά και την ενότητα της ΑΝΤΑΡΣΥΑ. Αν και για εμένα οι στόχοι αυτοί έγιναν στην πορεία ασυμβίβαστοι, τους εύχομαι - όπως και σε όλους τους εναπομείναντες στην ΑΝΤΑΡΣΥΑ μετωπικά σκεπτόμενους συντρόφους - καλή τύχη στην ύστατη μάχη που δίνουν. Εύχομαι να ξανασυναντηθούμε σύντομα κάτω από τη σκέπη του πραγματικά αναγκαίου μετώπου, που παραμένει προς αναζήτηση.

Σε κάθε περίπτωση, ραντεβού με όλους τους συναγωνιστές της ΑΝΤΑΡΣΥΑ στις κινηματικές μάχες που έρχονται και στις οποίες σίγουρα θα μπορούν να συμβάλουν και τα κινήματα αλληλεγγύης στο εξωτερικό αν υπάρξει ανάγκη.

Βρυξέλλες 7/9/2015

Ένα εκτενέστερο κείμενο αποχώρησης χωρίς διαφορές στην ουσία κατατέθηκε στην Τ.Ε. Βελγίου της ΑΝΤΑΡΣΥΑ στις 6/9/2015.

1. Εν είδει προσωπικής ψυχοθεραπείας που ίσως συμβάλλει στη συλλογική, παραθέτω κάποια παλιότερα γραπτά μου σχετικά με το πώς προσέγγισα την ΑΝΤΑΡΣΥΑ και πώς αντιλήφθηκα την ένταξη μου σε αυτήν : 1) 5/9/2009 “ Σ’ανάμνηση ενός παλιού βασιλιά...”
https://mygranma.wordpress.com/2009/10/05/anamnisi_vasilia/ , 2) 1/5/2012 “6 Μάη: Με πάθος και μανία ψηφίζουμε Ανταρσύα” https://mygranma.wordpress.com/2012/05/01/antarsya_gia_to_metopo/, 3) 6/6/2012 “Γιατί κατεβαίνω με την ΑΝΤΑΡΣΥΑ” <https://mygranma.wordpress.com/2012/06/06/giatiantarsya/>, 4) 21/5/2013 Συμβολή στη Β’ Συνδιάσκεψη “Για το ξεπέραςμα του αριστερισμού και μια διεθνιστική, επαναστατική πολιτική που να πατά στην πραγματικότητα”
<https://mygranma.files.wordpress.com/2013/05/syndiaskepsi-vassalos-big.pdf>, 5) 24/5/2014 «Γιατί ΑΝΤΑΡΣΥΑ στις ευρωεκλογές;»
<http://www.pandiera.gr/%CE%B3%CE%B9%CE%B1%CF%84%CE%AF-%CE%B1%CE%BD%CF%84%CE%B1%CF%81%CF%83%CF%85%CE%B1-%CF%83%CF%84%CE%B9%CF%82-%CE%B5%CF%85%CF%81%CF%89%CE%B5%CE%BA%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%AD%CF%82/> , 6) 23/1/2015 «Για την κατάργηση των μνημονίων ψηφίστε ΑΝΤΑΡΣΥΑ-ΜΑΡΣ»
<http://www.pandiera.gr/%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CE%BA%CE%B1%CF%84%CE%AC%CF%81%CE%B3%CE%B7%CF%83%CE%B7-%CF%84%CF%89%CE%BD-%CE%BC%CE%BD%CE%B7%CE%BC%CE%BF%CE%BD%CE%AF%CF%89%CE%BD-%CF%88%CE%B7%CF%86%CE%AF%CF%83/>
2. <http://antarsya.gr/node/1442>
3. 8/7/2012 “Τώρα είναι η ώρα για προγραμματικό μέτωπο, εργατικούς αγώνες, αντιφασιστική δράση”
<http://antarsya.gr/node/675>
4.
<http://www.pandiera.gr/%CE%B3%CE%B9%CE%B1%CF%84%CE%AF-%CE%B1%CE%BD%CF%84%CE%B1%CF%81%CF%83%CF%85%CE%B1-%CF%83%CF%84%CE%B9%CF%82-%CE%B5%CF%85%CF%81%CF%89%CE%B5%CE%BA%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%AD%CF%82/>
5. <http://www.topontiki.gr/sites/default/files/laen.pdf>
6.
<http://www.narnet.gr/articles/%CE%B1%CF%80%CF%8C%CF%86%CE%B1%CF%83%CE%B7-%CF%80%CE%B5-%CE%BD%CE%B1%CF%81-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CE%B5%CE%BA%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CF%80%CE%B1%CF%81%CE%AD%CE%BC%CE%B2%CE%B1%CF%83%CE%B7-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CF%84%CE%B1%CE%BA%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE>
7.
<http://www.narnet.gr/articles/%CE%B1%CE%BD%CF%84%CE%B9%CE%BC%CE%BD%CE%B7%CE%BC%CE%BF%CE%BD%CE%B9%CE%B1%CE%BA%CE%AE-%CE%B4%CE%B9%CE%B1%CF%87%CE%B5%CE%AF%CF%81%CE%B9%CF%83%CE%B7-%CE%AE-%CE%B1%CE%BD%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%B1%CF%80%CE%B9%CF%84%CE%B1%CE%BB%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%8C-%CE%BC%CE%AD%CF%84%CF%89%CF%80%CE%BF-%CE%BA%CE%B1%CE%B9->

[%CF%80%CF%81%CF%8C%CE%B3%CF%81%CE%B1%CE%BC%CE%BC%CE%B1](#)

8. Πριν 15/8 <http://prin.gr/?p=7980>, Εργατική Αλληλεγγύη από 19/8 και μετά

<http://ergatiki.gr/pdf/1186.pdf>, Γραφείο τύπου NAP 20/8

<http://www.narnet.gr/articles/%CF%83%CF%87%CE%B5%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AC-%CE%BC%CE%B5-%CF%84%CE%B9%CF%82-%CE%B5%CE%BA%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%AD%CF%82-%E2%80%93-%CE%B5%CE%BE%CF%80%CF%81%CE%AD%CF%82-%CF%84%CF%89%CE%BD-%CE%BC%CE%BD%CE%B7%CE%BC%CE%BF%CE%BD%CE%B9%CE%B1%CE%BA%CF%8E%CE%BD-%CF%83%CF%85%CF%81%CE%B9%CE%B6%CE%B1-%CE%B1%CE%BD%CE%B5%CE%BB>

9.

<http://www.narnet.gr/articles/%CE%B1%CF%80%CF%8C%CF%86%CE%B1%CF%83%CE%B7-%CF%80%CE%B5-%CE%BD%CE%B1%CF%81-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CE%B5%CE%BA%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CF%80%CE%B1%CF%81%CE%AD%CE%BC%CE%B2%CE%B1%CF%83%CE%B7-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CF%84%CE%B1%CE%BA%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE>

10.

<http://www.pandiera.gr/%CE%BA%CE%BF%CE%B9%CE%BD%CE%AE-%CE%B4%CE%AE%CE%BB%CF%89%CF%83%CE%B7-%CE%B1%CE%BD%CF%84%CE%B1%CF%81%CF%83%CF%85%CE%B1-%CE%B5%CE%B5%CE%BA-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CE%B5%CE%BA%CE%BB%CE%BF/>

11. <http://antarsya.gr/node/2583>

12.

<http://www.pandiera.gr/%CE%BA%CE%B5%CE%AF%CE%BC%CE%B5%CE%BD%CE%BF-%CE%BC%CE%B5%CE%BB%CF%8E%CE%BD-%CF%84%CE%B7%CF%82-%CE%B1%CF%81%CE%B1%CE%BD-%CE%BC%CE%B5-%CF%84%CE%BF-%CE%B2%CE%BB%CE%AD%CE%BC%CE%BC%CE%B1-%CF%83%CF%84%CE%B7/>

13. Αν και τα περισσότερα που αναφέρει δεν τα έζησα από μέσα ή από κοντά και αν και δε νομίζω ότι θα είμαστε όλοι μα όλοι ξανά μαζί κι αυτό ίσως να μην είναι κακό.

<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=977632505612065&set=a.120316214677036.8128.100000959748007&type=1&pnref=story>